

USKOTUN MIEHEN ROOLI

Keskuskauppakamari
Lunastusmenettelykoulutus

Aalto-yliopisto
Aalto-universitetet
Aalto University

Professori Kari Hoppu

1.12.2020

PERUSPERIAATTEET

- Keskeinen henkilö vähemmistöosakkaiden oikeussuojan kannalta
- Tunnettava yrityksen arvonmääritykseen liittyvät perusperiaatteet ja keskeinen lainsäädäntö, erityisesti yhtiö-, ja arvopaperimarkkinaoikeus sekä välimiesmenettely
- Tehtävänä turvata vähemmistöosakkaiden oikeudet, mutta myös opastaa heitä, palvelutehtävä
- Joustavuus- ja joutuisuusperiaate, uskotun miehen toiminta mahdollistaa osaltaan sujuvan prosessin
- Keskeistä yhteydenpito välimiesoikeuden ja lunastajan kanssa

USKOTUN MIEHEN MÄÄRÄÄMINEN

- Lunastuslautakunnasta tiedustellaan valmiutta toimia uskottuna miehenä
- Ilmoitetaan kohdeyritys ja osakasluettelo, lunastaja ja lunastajan asiamies, sitten jääviyden arviointi
- Suostumuksen saatuaan lunastuslautakunta hakee määräämistä käräjäoikeudelta, määräys tiedoksi uskotulle miehelle (k-rekisteri)
- Lunastuslautakunnan kirje, jossa mukana hakemus ja täydennykset
- Hakemus tiedoksi uskotulle miehelle, lunastajan kirje vähemmistöosakkaille, mukana uskotun miehen yhteystiedot
- Vähemmistöosakkeenomistajien yhteydenotot alkavat

VÄLIMIESOIKEUDEN NIMEÄMINEN

- Lausuma lunastuslautakunnalle lunastajan hakemuksesta ja välimiesten määrästä
- Arvioon välimiesten määrästä vaikuttavat lunastusoikeuden/-hinnan riittäisyys, vähemmistöosakkaiden lukumäärä, kokonaistilanne
- Kolmen hengen kokoonpano turvaa paremmin vähemmistöosakkaiden oikeussuojan, perustele näkökantasasi!
- Jos asia yksinkertainen, yksi välimies riittää, ei syytä perusteetta kasvattaa lunastajan kustannuksia
- Lausumassa voi esittää alustavan näkökannan lunastajan lunastusoikeudesta ja tarjotusta lunastushinnasta

VÄLIMIESOIKEUDEN NIMEÄMINEN

- Jos asian suhteen erityisiä näkökohtia, kannattaa tuoda esiin jo tässä vaiheessa prosessin sujuvoittamiseksi
- Lunastajan asiamiehen kanssa voi hahmotella prosessiaikataulua jo tässä vaiheessa, muista kuitenkin, että välimiesoikeus päättää siitä
- Keskuskauppakamari ilmoittaa välimiesoikeuden nimeämisestä
- Voit jäädä odottamaan välimiesoikeuden yhteydenottoa
- Välimiehillä erilaisia suhtautumisia kahdenvälisiin yhteydenottoihin
- UM:n intressissä monesti, että yhteydenotot sähköpostilla laajalla jakelulla

OSAKKAIDEN YHTEYDENOTOT

- Millainen prosessi?
- Pitääkö minun tehdä jotakin?
- Aiheutuuko minulle kuluja?
- Miten pääsen osakkeista eroon?
- Miten ja milloin rahat tulevat?
- Osakkeeni ovat kadonneet arvo-osuustililtäni
- Verokysymykset
- Kommenttipyynnöt osakkaiden lausumiin
- Vaikutusyritykset UM:n kannanottoihin

OSAKKAIDEN YHTEYDENOTOT

- Tee rajanveto, miten suhtaudut osakkaiden pyyntöihin
- Laadi vakioviesti, jolla pystyt vastaamaan suurimpaan osaan yhteydenottoja
- Mukana saattaa olla asiantuntevia osakkaita, joista apua
- Ilmoittautumiset aktiiviseksi osakkeenomistajaksi, pidä luettelo
- Edunvalvojen ja kuolinpesien yhteydenottoja
- Prosessin selostaminen ulkomaalaisille vähemmistöosakkaille
- UM englanniksi ”trustee”
- ”Vakuutuskuoret”

JÄRJESTÄYTYMISISTUNTO / OHJEKIRJE

- Prosessiaikataulu laadittava siten, että turvaa UM:n mahdollisuuden toimia, jos asiat yllättäen osoittautuvat riittäviksi
- Kanne, vähemmistöosakkaiden vastineet, UM:n vastine, lunastajan lausuma, varaa mahdollisuus vähemmistöosakkaiden ja UM:n lausumalle
- Mahdollisuus englanninkielisiin lausumiin
- Lunastajan kirjeen yhteenveto englanniksi
- Vähemmistöosakkaiden oikeus korvaukseen oikeudenkäyntikuluista
- Suullisen käsittelyn järjestäminen ja kellonaika

UM:N TEHTÄVÄT

- Uskotulla miehellä on oikeus ja velvollisuus esittää välimiesmenettelyssä vähemmistöosakkeenomistajien puolesta näiden asiaa tukevia seikkoja ja näyttöä
- Uskotulla miehellä ei ole kelpoisuutta vähemmistöosakkeenomistajien puolesta esittää tai hyväksyä lunastusta koskevia vaatimuksia tai ryhtyä toimiin, jotka ovat ristiriidassa vähemmistöosakkeenomistajan omien toimien kanssa
- Uskottu mies säilyttää tarvittaessa vakuutta lunastushintaan oikeutettujen lukuun

KANNANOTOT LAUSUMASSA

- Lunastusoikeus
- Käsittelyratkaisu
- Lunastushinta, lunastajan tarjoamaa hintaa ei tarvitse vastustaa, mutta perusteet sille tulee varmistaa
- Muut ehdot, esim. osingon/muun varojenjaon vähentäminen lunastushinnasta
- Muut argumentit esim. OYL:n ja yritysostodirektiivin tulkinta
- Vakuuden määrä, muoto ja alentaminen
- Vähemmistöosakkaiden vaatimusten tukeminen

VAKUUDEN SÄILYTTÄMINEN

- Käsittelyratkaisun jälkeen, tarkista vakuus ennen allekirjoittamisia
- Tilivarojen panttaus, pankkitakaus
- Panttaussitoumus (allekirjoittaa lunastaja)
- Panttausilmoitus (allekirjoittaa lunastaja ja samassa erillinen pankin allekirjoittama sitoumus ja vastaanottokuittaus)
- Vahvistus vakuuden vastaanottamisesta (allekirjoittaa uskottu mies)
- Tarkasta ettei pankilla kuittausoikeutta ja että pankki vahvistaa vastaanottokuittauksessa luopuvansa kuittausmahdollisuudesta
- Maininta, että ristiriitatilanteissa suomenkielinen teksti ratkaiseva

VAKUUDEN ALENTAMINEN

- Usein riidaton osa lunastushinnasta maksetaan pantatuista tilivaroista jo prosessin aikana
- Edellyttää uskotun miehen suostumusta vakuuden osittaiseen vapauttamiseen
- Tarkasta asiakirjaluonnokset ennen allekirjoitusta
- Pyydä selvitys suoritetuista lunastushinnan maksuista
- Loppuosa vakuudesta jää edelleen voimaan
- Vakuuden vapauttaminen, kun tuomio lainvoimainen, pyydä lainvoimaisuustodistus

UM:N PALKKIO JA KULUKORVAUS

- Uskotun miehen palkkiosta ja kulujen korvauksesta määräävät välimiehet
- Palkkion maksaa lunastaja
- OYL:ssa ei säännöksiä vakuuden asettamisesta palkkion varalta
- Pidä tuntikirjanpitoa tehdyistä toimenpiteistä
- Itse jätän vähemmistöosakkaiden nimet ilmoittamatta, annan ne pyydettyä välimiesoikeudelle
- Perustele palkkiovaatimus
- Muista sisällyttää palkkiovaatimukseen myös jälkitoimet (10-20 t.)

JÄLKITOIMET

- Tutustuminen välitystuomioon ja päättäminen muutoksenhausta
- Raportointi englanniksi vähemmistöosakkeenomistajana oleville ulkomaisille sijoittajille
- Vastaaminen tuleviin vähemmistöosakkaiden yhteydenottoihin
- Vakuuden hallintaan liittyvät tehtävät kuten mahdollinen vakuuden alentaminen ja vakuuden vapauttaminen
- OYL:n 18:5.4:n mukaisen uskotun miehen toimenpiteitä koskevan selonteon rekisteröinti (rekisteröintimaksu 95 €)

UM:N SELONTEKO

Toimiessani uskottuna miehenä olen suorittanut muun muassa seuraavia toimenpiteitä:

- neuvonut ja opastanut sekä kotimaisia että ulkomaisia vähemmistöosakkaita lunastusprosessista sen eri vaiheista sekä vähemmistöosakkeenomistajien asemasta prosessin aikana
- antanut Keskuskauppakamarin lunastuslautakunnalle lausuman koskien välimiesoikeuden nimeämistä
- kommentoinut välimiesoikeuden luonnosta ohjekirjeeksi vähemmistöosakkeenomistajille
- tutustunut lunastajan kannekirjelmään
- laatinut lausuman välimiesoikeudelle koskien lunastajan kannekirjelmää
- osallistunut välimiesoikeuden suulliseen käsittelyyn ja esittänyt siellä vähemmistöosakkaiden asiaa tukevia seikkoja
- hoitanut uskotulle miehelle kuuluvat vakuuden asettamiseen ja alentamiseen liittyvät toimenpiteet
- laatinut toimenpideselvityksen ja yksilöidyn palkkio- ja kuluvaatimuksen välimiesoikeudelle
- tutustunut välitystuomioon

Lisäksi maininta jälkitoimista

KIITOS!

aalto.fi

Aalto-yliopisto
Aalto-universitetet
Aalto University